

СВЕТИ ИГНАТИЙ СТАРОЗАГОРСКИ

† 1814 година
Чества се на 8 октомври

Тропар на св. Игнатий Старозагорски

С троен венец светло те увенча Христос - за постничество, мъченичество и божествено девство, което си опазил до края, славни Игнатие. Затова раката с твоите мощи прогонва страстите и лекува язвите на люти страдания.

На 8 октомври Българската Православна Църква чества прославен светия, просиял сред сонма на новомъчениците от османската епоха - българинът свети Игнатий Старозагорски, чието житие* е излязло изпод перото на свети Никодим Светогорец и преведено от гръцки от покойния епископ Партений.

Житие и страдание на свети преподобномъченик Игнатий Старозагорски

Този нов Христов войник и мъченик се роди в град Стара Загора, Търновска епархия. Баща му се наричаше Георги, а майка му Мария.

Те се преселиха в Пловдив и дадоха сина си Иван, както той се наричаше по кръщение, да се учи на Свещените Писания. И толкова напредваше, че за малко време изучи първоначалната наука на славянски език, а после и по-горната наука. И понеже още от детинство обичаше безмълвието и монашеския живот, след време остави родителите си и отиде в Рилската планина, в тамошния манастир, като служеше шест години на един гневлив старец. А отиде в Рилския манастир, защото там се подвизавал братът на баща му или майка му, Иван Калпакчиев по кръщение, а Игнатий в монашество, който бил разбойник, но се покаял, приел монашески постриг в Рилския манастир, със свои средства изградил постницата и църквата "Свети апостол и евангелист Лука" и украсил стените ѝ с прекрасна стенопис през 1799 г., седем години след своето покаяние. Затова и този син на брата или сестрата по подражание бил наречен Иван в кръщението, а Игнатий в монашество. Там още повече усъвършенства знанията си, като служеше едновременно в манастирския храм и четеше цялото денонощно богослужебно последование, и с велико незлобие търпеше жестокостта на стареца, който един ден, обладан изцяло от демона на гнева, щеше да го убие с оръжие. Уплашен от това, той си отиде и дойде пак в родния си край. Но там пък изпадна в още по-големи изкушения, от които не пострада, но като смислен и мъдър взе повод да покаже себе си Христов мъченик и истински светец чрез изповедание на Господ Иисус Христос като Бог пред мъчителите.

Всеизвестна е войната на сърбите против турците. Турците събраха против тях войска, насилваха и бащата на светеца да отиде с тях и даже искаха да го поставят хилядник като едър

и смел мъж. Но той им отговори: “Не мога аз да отида против моите единовърни християни!” Тогава го прободоха в дясното ребро като Господа Христа, после му отрязаха главата и по такъв начин се оказа мъченик за нашата истинска вяра блаженият и триблажен баща на празнувания днес от нас светец. После агаряните, за да се донесат на своя гняв и беснуване, заграбиха жена му и двете дъщери и с много заплахи ги потурчиха. А Иван, като видя тогава голямото злополучие на майка си и сестрите си, се преоблече и се скри в дома на една старица. Измъчени от турците, майката и сестрите казаха скривалището на Иван и един ден изпратиха някои турци да го хванат. Но макар сам той да им отговаряше, че такъв човек не се е явявал по тия места, не го познаха и си отидоха. Тогава оная добра старица го изпрати във Влашко, в град Букурещ, където се запозна със светия преподобномъченик Евтимий и се сприятели с него до такава степен, че между тях се създадоха естествени братски отношения и обич. Така еднаквостта на характерите създаде между тях жива любов и я запази за всякога неизменна, още повече, че невидимата Божия благодат свързваше двамата.

Докато беше в Букурещ, виждаше, че има опасност да падне в характерни за мястото беззакония и прелюбодеяния, затова размисли да замине за Света Гора. Минавайки през град Шумен, намери своя приятел Евтимий, който преди него беше напуснал Букурещ и в Шумен се беше отрекъл от Христа. Като го видя в такова положение, много се наскърби поради злополучието на своя приятел и реши да замине колкото може по-скоро, да не би и с него да стане нещо подобно. Когато мислеше това, дойдоха турски войници и като го намериха, разграбиха вещите му в стаята, съблякоха го и го принуждаваха да се отрече от своята вяра и да стане турчин. Той се уплаши и им даде обещание. Те повярваха на неговото голо слово и понататък се погрижиха само за грабежа си. После той намери удобно време, веднага избяга оттам, вървя ден и нощ, докато стигне в Стара Загора, а оттам с някакъв светогорец, проигумен на свещената обител “Григориат”, дойде в Света Гора и прекара известно време в тази обител. Като минаваше последователно в различни обители, най-после дойде в скита “Света Анна” при вечнопаметния отец Василий, с когото по някаква работа отиде в Солун. И понеже тогава там мъченически пострада свети преподобномъченик Давид, той пламна от такъв огън на божествена любов, когато видя светеца обесен заради Христовото име, че пожела и той да пострада мъченически още там, ако не беше го възпрял един друг старец, който тогава го взе от отец Василий и се завърнаха заедно в скита. Но старецът се разболя и след няколко дни почина в Господа. Иван облажаваше стареца и го славеше като добродетелен. От скръб по неговата смърт той си отиде оттам и дойде в скита “Кавсокаливит”.

За празника Петдесетница дойде един от братята на скита “Свети Иоан Предтеча”, за да посети братята на скита “Света Анна”, и разказа за мъченичеството на новопострадалия преподобномъченик свети Евтимий. Иван, като чу това, много се зарадва, славословеше Бога и казваше, че не е справедливо само той един да се радва в небесата и че трябва да приеме и него за другар и най-вече по същия начин, чрез мъченичество. Разпален от това, дойде в “Новия скит” и прекара няколко дни в колибата на стареца Козма. Но там срещна един отец на име Прокопий, който го заведе в скита “Свети Иоан Предтеча” при всепреподобния духовник Никифор, старец и наставник на неговия приятел свети Евтимий, запозна се с него, той го прие с радост и го предаде на грижата на първия от своите подчинени, тоест на стареца Акакий.

Там вече спусна платната на своя жизнен кораб, да не обикаля, хвърли като котва своите помисли в пристанището на безмълвието под доброто ръководство на своя старец, следваше с радост правилото на своя духовен отец и го изпълняваше с голямо усърдие и горение, и ден след

ден увеличаваше подвизите си, и растеше в добродетелта като дърво при водни извори. Ядеше само хляб и пиеше вода толкова, колкото да посреща малко нуждите на своето естество. Земните поклони увеличаваше все повече, а малките поклони измерваше на броеницата по часовете, и животът му беше само едно поучение с името на Исуса Христа. Винаги четеше Свещеното Евангелие на славянски и често през деня четеше акатиста на света Богородица, към която имаше голямо благоговение и която непрестанно умоляваше със сълзи да го сподоби с мъченическа кончина.

Макар да пребъдваше в такива подвизи и макар толкова да изнуряваше и да поробваше тялото си, винаги изглеждаше много светъл. А беше и крайно усърден, и не искаше да остава назад нито в една добродетел от своя приятел, свети Евтимий. Затова, като мислеше всеки ден за неговото мъченичество, се стараше да прави онова, което вършел той, за да може да привлече върху себе си неговата мъченическа благодат. И в каквото го превъзхождаше, не желаше да го пресмята, а се смиряваше, чудният; а в каквото изоставаше назад, се подвизаваше да го настигне. И непрестанно се молеше да го укрепи да се сподоби с мъченичество, за да не бъде далеч от него, който, още докато беше жив, пророчествува за него, че и той ще отиде при неговия духовен отец.

Прочее, това са подвизите и боголюбезните деяния на светеца. Има и още много други, които ние не можахме да възприемем поради немощта на ума и живота ни. Но това не беше угодно за врага на доброто и добродетелта - дявола. Затова по всякакъв начин се стараше да му навреди и да унищожи този дивен нрав и път на добродетелта, кога с помисли на светско пристрастие, кога със самолюбие, после славолубие и непокорство, кога пък със сластолюбие, чрез което след това му нанесе такава борба, че един ден падна на земята от голям пламък на плътска похот. Тогава прибягна при своя наставник, стареца Акакий, бе утешен от него и утвърден с боголюбезни думи и примери на свети мъже, както подобаваше. После отиде в църква, взе в ръцете си образа на света Богородица, целуваше го и се молеше със сълзи да му помогне и да го освободи от тази голяма борба и коварство на дявола. Тогава по благодатта на Майката Божия дойде му някакво неизречено и неопишуемо благоухание отнякъде и от това време го остави тази смъртоносна за душата борба.

Всичките трудове и усилия на добродетелта блаженият смяташе за нищо. Той имаше едно намерение и винаги него гледаше - мъченичеството, за което непрестанно и със сълзи молеше стареца да получи неговото благословение и молитва да отиде и той така, както другите преди него. И понеже старецът все още не му даваше позволение, прекарваше в голяма скръб, като все повече увеличаваше трудовете и подвизите на постничеството. Но после, като видя неговото силно желание да умре за името Христово и като обмисли добре работата, че за това има Божия воля, старецът Акакий го пострига за монах, като го преименува на Игнатий, съгласи се с неговото намерение и му даде позволение да отиде в Цариград според желанието му.

Духовният отец определи пак Григорий да отиде с него в столицата като спътник, а той, като добър и усърден подчинен, с радост прие заповедта на стареца. След общите молитви и благословии на всички скитски отци и братя в Христа отец Григорий пое това ново Христово жертвоприношение като незлобив агнец, поведен на клане, и се спусна с него в честната Иверска обител, където целунаха чудотворния образ на света Богородица, наречена Вратарница, и тамошните отци и братя в Христа. Като получиха техните молитви и помощта на Божията Майка, отидоха в Лаврата и оттам на 12 септември намериха кораб за Цариград. След големи

вълнения, беди и неудобства, които претърпяха по пътя, стигнаха в града на 29 септември и се настаниха в работилницата на един боголюбив мъж, който ги прие с радост като Божии човеци.

Тогава за тях узна и оня христоролюбив Иван, който послужи и на свети Евтимий, и много се зарадва. Намериха го, откриха му своето намерение и той се оказа готов да им помогне с нужните неща, които приготви и им донесе. И определиха като подходящ ден следващия петък, когато Игнатий ще трябва да дръзне с изповедта си пред турския съд. Мъченикът се причасти с пречистите Тайни, съблече своите дрехи и облече турски, и целият светнал, получи молитвата на своя спътник Григорий. След това му благодари, както подобаваше, в дълъг разговор и с много сълзи на раздяла, спомени и насърчения за мъченичеството, които за краткост пропускаме, и се затече този не на себе си любител Христов като някой жаден елен и воден от споменатия Иван, дойде при отоманската Висока Порта. И понеже по някаква причина съдът, по тяхному наричано Диван, тогава нямаше заседание, се върна без резултат с голяма скръб. Попитан от спътника си Григорий, как така бързо свърши неговата работа, отговори с обичайната си простота: “Нямаше ги там, братко, нито султанът, нито везирът!” Случи се тогава Диванът да няма заседание поради някаква държавна причина до идващия вторник. Но и през тези междинни дни светецът ходеше, за да излезе със своето изповедничество, но се връщаше без успех и поради това с много печал.

Като узна това, един христоролюбив християнин, познат на Григорий, го посъветва да изпрати мъченика в дома на един друг христоролюбец, за да се помоли пред чудотворния образ на света Богородица, какъвто имаше той в своя дом. Григорий му повярва и изпрати там Игнатия. Когато той се молеше цялата нощ и умоляваше света Богородица с топли сълзи, да оправи пътя на неговото мъченичество, в полунощ се появи някакъв шум и внезапно светъл венец излезе от честната икона на Божията Майка и обкръжи Игнатий. И това стана три пъти, както разказваха ония, които тайно го наблюдавали. Когато сутринта се връщаше при Григорий, той узна, че този ден Диванът ще има заседание. Пълен с радост и устрем, отиде в съдебната палата и като влезе, рече с голямо дръзновение: “Съдия, когато бях невръстно момче, принуден от вас, турците, дадох празна дума, че ще се отрека от моята вяра. И сега дойдох тук, за да си взема думата назад и да ви проповядвам моя Христос, истинския Бог и Създател!” С тези думи той захвърли на земята зелената турска чалма от главата си. Съдията, като видя и чу това, с гняв запита: “Кой те доведе тук - монах или мирянин?” Мъченикът отговори: “Самичък дойдох със силата на Христа.” И показа образа на Господа Иисуса Христа, който за помощ беше скрил в пазвата си заедно с един кръст. Съдията му рече: “Човече, остави тези глупости, размисли и ела на себе си, защото, ако останеш в тази си мисъл, ще има да понесеш страшни страдания и накрая - самата смърт. Но ние ще ти дадем много дарове, за да живееш в доволство през целия си живот, и ще те възведем в достойнства, за да се радваш винаги с нас.” Мъченикът отговори: “Твоите дарове и достойнства като кратковременни ги подарявам на тебе, кратковременния. А за наказанията и смъртта, с които ме заплашваш, не чувам за пръв път, но преди да дойда тук, добре съм си помислил. И най-вече тъкмо за това дойдох: да ме умъртвиш заради моя Христос, Който единствен е вечният и безсмъртен Бог, Чиито дарования са вечни и Царството Му е вечно, неизречено и непоколебимо. А вашият лъжепророк Мохамед е учител на пагубата, отстъпник от Бога, приятел на дявола и неговото учение е сатанинско. Вие пък, празни хора, му повярвахте и ще има да се мъчите с него, ако не повярвате в истинския Бог Христос!”

Като изслуша това, съдията промени лицето си от гняв и понеже не можеше да говори, направи знак с ръка да изгонят мъченика навън, и един от присъстващите слугиго хвана, като

го влачеше насила. Но мъченикът протегна ръка, удари му плесница, побягна към съдията, преклони колене, изобличаваше него и вярата му, протягаше шия и го дразнеше, за да го заколи сам. Тогава слугите насила го взеха и го хвърлиха в тъмница, нозете му заковаха в клада и на шията му наложиха тежки жлезни вериги. Обиждаха го, ругаеха го и го принуждаваха да се отрече от своята вяра. Но смелият Христов страдалец всичко понасяше с благодарност и се радваше, че страда за възпявания Христос, както се радваха и апостолите, когато ги биха и изгониха от синагогата, понеже проповядваха Христа.

След като свърши заседанието на Дивана, съдията поведе мъченика на специално разследване и го попита, кой го е довел тук. Но чу от устата на мъченика: “Моят Господ Иисус Христос ме доведе!” Съдията рече: “Чедо, дойди на себе си и не бъди толкова несмирен, защото ще има да изпиташ нечувани мъчения! И не се надявай, че ще бъдеш посечен и че християните ще вземат кръвта ти за освещение, защото аз ще те обеса!” А мъченикът каза: “Дали ще ме посечеш, дали ще ме обесиш, о, съдия, ще ми направиш голямо благодеяние, и всичко това приемам с радост заради любовта си към Христа!” Тогава съдията заповяда и хвърлиха мъченика в някаква скрита и мрачна тъмница. Като съобщиха на спътника му Григорий всичко това, което по-горе разказвахме, той ороси със сълзи земята и с горещо сърце се молеше на подвигоположника Христа Бога да укрепи мъченика, за да завърши пътя на своето мъченичество славно и боголюбезно. Така и други християни раздадоха много милостиня, за да подпомогнат духовно затворения мъченик.

Като се намираше там, мъченикът смяташе оная мрачна тъмница за свой рай и страданията - за насита и наслаждение, това всяка християнска душа да вярва и всеки боголюбезен ум да разбере. А какви мъчения и наказания в нея му причиниха немилостивите слуги на дявола, не ни е известно дори досега, макар и да разпитвахме различно. Но всички християни в Цариград разказват и вярват, че блаженият понесъл големи наказания от нечестивците и че показал голямо мъжество, като страдал за Христовото име цели два дни и две нощи.

Христовият войник и мъченик се показва непоколебим и неизменен след ония жестоки наказания и лукави ласки и обещания. После съдията веднага го доведе за ново разследване. Но като го видя да изповядва Божеството на Иисуса Христа с непоколебимо дръзновение, да посрамва тяхната празна заблуда и да нарича демоничен техния учител, той изгуби надежда да го промени и го осъди на смърт чрез обесване. Слугите на дявола го взеха веднага - незлобивото агне на Господа Христа - и го повлякоха към смъртта. А той, макар и обезсилен от глад и телесни страдания, показваше най-голямо усърдие и вървеше към мястото на екзекуцията като човек, който след малко ще достигне края на своите желаниа - сладчайшия Христос Бог, заради Когото доброволно презря и света, и ситостта, и сладостта, и тялото си, и младостта си, и самия си живот предаде, вечнопаметният! Като стигнаха мястото, което се нарича Пармакапу, понеже смяташе, че ще го обезглавят, преклони колене: о, твоята доблест, Христово воинство, страдалче Игнатие! И като протегна врат, молеше палача да го убие! Но понеже заповедта беше да го обесят, незаконните слуги го повлякоха към бесилото. И дърпайки въжето, със сила удушиха мъченика, като го покачиха на дървото по подражание на Христа. Умря вечнопаметният на 8 октомври 1814 г., четвъртък, в 6-ия час. Така от висотата на бесилото той излетя в небесата като белоцветна гълъбица и по този начин застана пред любимия и възжелен Христос Бог като някоя красива и богата невеста с много постнически трудове, мъченически подвизи, с красотата на истинското нетление и девство, и бе увенчан от Него с троен венец и диадема, като бе въведен в чертозите и жилищата на мъчениците, за да се радва всякога с тях.

А спътникът му Григорий, като узна за преславната кончина на мъченика, се възрадва неизречено, спусна се и стигна на мястото, дето видя мъченика обесен, поклони му се отдалеч и плачеше от радост, но не можеше да се приближи до него, защото охраната от неверници войници не позволяваше. Затова се загрижи как да получи свещените му мощи. След третия ден ги купи от палачите за много пари на 14 октомври тръгна от Цариград като кораб, който превозва миро, като имаше на плещите си скъпото бreme, божественото тяло на светия славен преподобномъченик Игнатий, когото ние днес - неговите горещи почитатели - светло празнуваме, и пристигна в Света Гора на 20 октомври. Светите мощи на двамата преподобномъченици Евтимий и Игнатий бяха положени в храма, който е изграден в тяхна чест.

За този светец се говорят и от мнозина се потвърждават някои преславни и достойни за разказване неща, и понеже бяхме замолени и задължени чрез писма от някои боголюбиви мъже, затова ви ги предлагаме.

Един благочестив християнин дал на светеца преди неговата кончина кесия с малко пари, за да ги употреби за свои нужди. В часа, когато светецът беше обесен - макар че, без съмнение, мъчителите или палачите на мъченика са ги взели - о, чудо, кесията с парите пак се намери в пазвата на оня мъж и макар да раздаваше на много бедни без сметка и задръжка, парите за много дни си оставаха същите - не намаляваха и не се свършваха.

Един християнин по благоговейни подбуди, докато светецът беше обесен и стражите спяха, отиде нощем, прободете с игла ногата на светеца и намокри кърпичка с изтеклата кръв. След няколко дни разгъна кърпичката и с ужас видя кръст, изобразен от кръвта на мъченика! Тая кърпичка с кръста видяха и много други християни, и се чудеха.

В храма "Света Богородица Кикска" в Галата - Цариград, дойдоха един бесноват и един парализиран. А прислужващият в този храм монах имал шапката, която светецът носел по пътя на своето мъченичество, купена от палачите. Той я поставил върху болните, като призовал светеца, и, о, чудо, парализираният веднага се оправил, а бесноватият станал здрав и смислен за слава на Христа Бога и за уверение в светостта на преподобномъченика Игнатий, по чиито свети молитви да се избавим и ние от злото и да получим небесното царство с благодатта на нашия Господ Иисус Христос, на Когото подобава слава, сила, чест и поклонение във вечни векове! Амин!

Изт. <https://www.predanie.bg>

*Пръв е написал житие на свети преподобномъченик Игнатий йеромонах Онуфрий Иверски, негов събрат от Иверския скит "Св. Йоан Предтеча". Негово дело са житийната и химнографската възхвала на четирима новомъчениците от Иверския скит - Евтимий Пелопонески, Игнатий Старозагорски, Акакий Серски и Онуфрий Габровски

2022 г.